

[Peder Jakobsen.]

Erhverv arbejder med døde Ting. Er han uheldig ved Fremstillingen af sin Vare, kan han kassere Materialet og tage et nyt. Det kan en Landmand ikke. Hvis han ikke er meget omhyggelig med Pasningen af de smaa Planter om Foraaret, ja, saa hævner det sig, den Dag Høsten kommer, og endnu værre er det, hvis man fejler ved Opræt af Dyr. Derfor er det, synes jeg, saa krævende at være Landmand. Vi ser bl. a. i vore Regnskabsforeninger, at Forrentningsprocenten svinger fra næsten Minus op til 10—12, saa at den i Gennemsnit ligger omkring 4—5, et Bevis for, hvor nødvendigt og af hvor afgørende Betydning det er med den individuelle Dygtighed. Derfor tror jeg, at det, Landbruget trænger til, er en bedre Uddannelse, som kan danne Basis for bedre Arbejdsvilkaar i Erhvervet, end der er i Øjeblikket, for er Betingelserne til Stede, tror jeg, at ingen mere end Landmanden ønsker Arbejderen de bedst mulige Vilkaar at arbejde under.

Rasmussen (Gylling): Det er naturligvis Forslagsstillernes Mening med dette Lovforslag at skaffe bedre Vilkaar for Landbrugets Arbejdere, end de hidtil har haft, og det kan ingen have noget imod, heller ikke Landbrugets egne Folk. Vi er selvfølgelig alle interesserede i, at Vilkaarene for Landbrugets Medhjælpere bliver saa gode som muligt. Derimod er det et Spørgsmaal, naar man sammenligner det Arbejde, der udføres i Landbruget, med det, der udføres i Haandværk og Industri, om man saadan uden videre kan overføre Arbejdstid og Fritid i Haandværk og Industri paa Landbruget. Hvis det er Tilfældet, maa vi indrømme, at saa er Forholdene i Øjeblikket ikke ens for de nævnte Erhverv. Men Landbrugets Udøvere kan jo ikke saadan opmærkes paa samme Maade som Industriens og Haandværkets Arbejdere.

Forslaget om Fastlæggelse af Arbejdstiden er i Hovedsagen det samme som det, der blev forelagt i Marts Maaned. Der er dog, saa vidt jeg har forstaaet, sket en lille Ændring i § 2, som nu erkender, at Arbejdstiden om Sommeren nok kan forlænges noget, medens man til Gengæld kan afslutte Arbejdet noget før om Vinteren. I og for sig er det ikke nødvendigt at lovgive herom, for der har Naturen hjulpet os paa Vej, idet der paa mange Omraader ikke er 8 Timers Arbejdstid om Vinteren; det er der ingen, der kræver, saa det behøver vi ikke at lovgive om. Naar Arbejdstiden skal lægges imellem Kl. 7 og Kl. 17, som allerede

nævnt af andre Talere, bliver det næsten umuligt at faa udført det Arbejde, som skal gøres om Morgen og sidst paa Dagen.

En 8 Timers Arbejdsdag kan sikkert gennemføres paa vore store Gaarde; jeg tror i øvrigt, det er gennemført paa de allerfleste, at man afslutter Arbejdet Kl. 17 og nøjes med at begynde Kl. 7. Dette gælder dog ikke de Mennesker, som er ansat i Staldene, men de kan til Gengæld faa en Hvileperiode midt paa Dagen, saa det heller ikke bliver umuligt at gennemføre 8 Timers Arbejdsdag for disse.

Det ærede Medlem Hr. Chr. A. Christiansen sagde forleden i sin Forelæggelsestale, at Landbruget maa forstaa, at der skal gennemføres noget nyt, man er stivnet i Formene inden for Landbruget. Det forekommer mig at være en noget dristig Udtalelse. Der er vist ikke ret mange Erhverv, der har gennemgaaet en saa rivende Udvikling som netop Landbruget, dels igennem Andelsorganisationerne, dels gennem Indførelse af Elektrificering. Arbejdsforhold, Arbejdstid og Arbejdsløn og ogsaa Medhjælpernes Forhold — alle de væsentligste Omraader inden for Landbrugets Virksomhed — har jo netop gennemgaaet en meget rig Udvikling. Vi kan huske tilbage til en Tid, hvor der var Grundlag for stærk Kritik af Landbrugets Medhjælperes Forhold, det gjaldt baade de Værelser, de havde, og ogsaa deres Arbejdstid; men deres Forhold er ganske overordentlig forbedret. Ikke alene er Arbejdstiden forkortet ganske betydeligt, men der er indført Lempelser for selve Arbejdets Vilkaar ved Gennemførelse af de Foranstaltninger, jeg her har peget paa. Derfor tror jeg ikke, man behøver at være bange for, at Landbruget ikke har Tilpasningsevne. Det er jo ogsaa meget muligt, at man vil rette sig efter de mange gode Raad, der nu lyder til Landbruget om, at man skal gøre Brug af de nye Hjælpemidler, bruge Maskiner i langt stærkere Omfang end tidligere. Der kan nok gøres noget i den Henseende, men det alleregentligste er allerede gjort og gjort i den Form, hvorunder Landbruget fører sine Produkter frem igennem Andelsorganisationerne, Slagterier og Mejerier.

Vedrørende det andet Forslag, som navnlig drejer sig om Ferie med Løn, foreslog det ærede Medlem Hr. Fuglsang adskiltigt til Beskyttelse af Medhjælperne i Landbruget. Under de nuværende Forhold lyder det egentlig mærkeligt, at man skal diskutere en Lov om Beskyttelse af Landbrugets Medhjælpere, for Forholdet er netop dette i Dag, paa Grund af den herskende Mangel paa Arbejdskraft, at det sandelig ikke er